

Checklist Aanvaarding lidmaatschap RvT

Vragen te stellen vóór het al dan niet aanvaarden van het lidmaatschap van een raad van toezicht
De tijd dat men verguld snel en gedachteloos 'ja' zei tegen het aanbod van een toezichthoudende functie lijkt wel voorbij. De functie van toezichthouder in de zorgsector kán een mooie uitdaging zijn om bestuurlijke ervaringen en competenties uit te breiden en een maatschappelijke bijdrage te leveren. Er zitten echter beslist ook haken en ogen aan die men onder ogen moet zien.

De volgende checklists pogen u bewuster te maken bij uw af- wegingen:

- Vragen bij eerste kennismaking of start van sollicitatie.
- Op te vragen en in te ziene stukken.
- Zelfonderzoek thuis.
- Vragen voor een tweede of afsluitend gesprek.
- Ben ik wel geschikt als toezichthouder (voor juist deze instelling)?

Vragen bij eerste kennismaking of start van sollicitatie

Vergewis u ervan dat degene die u vraagt om lid te worden van een raad van toezicht de onderstaande vragen afdoende kan beantwoorden. Als dat niet het geval is, vraag dan om een gesprek met iemand die wél goed op de hoogte is. Wantrouw het aanbod als uw gesprekspartner zijn huiswerk niet goed heeft gedaan, vaag blijft, onvoldoende inzichtgevende informatie biedt, u niet goed duidelijk kan maken waarom juist specifiek u wordt gevraagd. Als de nieuwe toezichthouder wordt geworven middels een search- bureau en/of advertentieprocedure, dan doet u er goed aan om eerst méér informatie te vergaren dan een advertentietekst of een door het bureau c.q. de zorginstelling opgesteld informatiememorandum kan bieden, alvorens uw sollicitatiebrief in te sturen. Misschien is er verder een informatiepakket samengesteld dat kan worden opgestuurd. Via internet (www.jaarverslagenzorg.nl) kunt u veel relevante informatie naspeuren, maar ook een telefoontje naar bijvoorbeeld de secretaris van het bestuur kan goede informatie opleveren.

In beide gevallen zult u in de eerste fase van kennismaking of sollicitatie antwoord moeten zien te krijgen op de volgende vragen:

- Wat is de positie van de instelling op de markt van zorg en welzijn, welke diensten levert zij?
- Wat is haar historie, wat haar instellings- en bestuurscultuur?

- Toekomstperspectief en bestaansrecht, kansen en risico's, eigen beleidsruimte versus afhankelijkheden?
- Financiering, financiële positie en financiële risico's naar gangbare kengetallen?
- Zijn missie en doelen helder? Strategisch beleid versus realisatie afgelopen jaren?
- Hoe zit de gehele bestuurlijke structuur in elkaar? Hoe liggen de formele én informele verhoudingen?
- Hoe evenwichtig wordt de nieuwe samenstelling van de raad? Kan hij onafhankelijk (ook onderling) opereren?
- Welke aandachtsgebieden worden onderscheiden en wie vult deze aandachtsgebieden nu in?
- Hoe functioneert het bestuur, wat valt er van het samenspel tussen bestuur en raad van toezicht te verwachten?
- Hoe is de vacature ontstaan? Wat wordt verwacht als specifiek mijn toegevoegde waarde? Waarom word ik gevraagd, c.q. zullen ze speciaal in mijn kandidatuur zijn geïnteresseerd?
- Kan ik inzage krijgen in de volgende op te vragen en in te ziene stukken?

Op te vragen en in te ziene stukken

Aan de hand van onderstaande stukken zult u zich een behoorlijk getrouw beeld kunnen vormen van de instelling waarop u geacht wordt toezicht te houden. Men zal niet altijd geneigd zijn u bij of na het eerste gesprek al deze informatie te verstrekken. Vraag er tóch om: u wordt gevraagd om een gunst! Gebrek aan transparantie met betrekking tot gevoelige informatie is een veeg teken voor de latere transparantie van het toezichthoudend proces. Overvraag echter ook weer niet; blijf realistisch.

Documenten:

- Jaarverslagen afgelopen twee boekjaren.
- Begroting van dit of komend jaar.
- Strategisch meerjarenplan.
- Notulen van de vergaderingen van raad van bestuur/directie en van raad van toezicht van het afgelopen jaar.
- Accountantsverslag met managementletter.
- Statuten en interne reglementen.
- Laatste verslag Inspectie voor de Gezondheidszorg.
- Laatste verslag Nederlandse Zorgautoriteit.

Zelfonderzoek thuis

- Wat zijn mijn sterke en minder sterke kanten als lid van een raad van toezicht, in algemene zin?
- Pas ik bij deze instelling en bij dit profiel?
- Wat heb ik precies toe te voegen aan deze raad?
- Hoeveel tijd en enthousiasme kan en wil ik hieraan besteden?
- Welke risico's loop ik? Zijn deze redelijkerwijze afgedekt?
- Geven de stukken mij een goed gevoel? Voel ik me uitgedaagd en aangesproken?
- Kan ik deze instelling in haar bedrijfsvoering goed doorzien en beoordelen?
- Ken ik mensen die mij goed raad kunnen geven, die de instelling of de branche kennen?
- Welke specifieke vragen wil ik in een tweede gesprek nog stellen?

Vragen voor een tweede of afsluitend gesprek

Alle vragen die uit en na het eerste gesprek, het lezen van de stukken en eigen zelfonderzoek zijn overgebleven.

Plus

- Wat zijn de do's and don'ts in het samenspel met het bestuur?
- Wat zijn de achtergronden en persoonlijkheden van mijn toekomstige collega's?
- Hoe worden de diverse thema's door benodigde competenties afgedekt? Taak- en rolverdeling? Werken ze met commissies?
- Hoe onafhankelijk zijn de andere leden van de raad (naar bestuur, naar achterban, onderling)?
- Hoe zit het precies met de informatievoorziening van bestuur naar raad van toezicht?
- Hoeveel tijd gaat het mij kosten, hoe frequent wordt er vergaderd?
- Wat wordt er nu precies van mij verwacht? Waarom ben ik uiteindelijk gevraagd, c.q. waarom zou de keuze op mij moeten vallen?
- Wat is mijn honorering?
- Hoe zijn risico's concreet afgedekt? Is er een aansprakelijkheidsverzekering geregeld?

Tot slot: ben ik wel geschikt als toezichthouder (voor deze instelling)?

Nationaal Register

- Zijn er echt geen mogelijk tegenstrijdige belangen in het geding waardoor men later vragen zou kunnen stellen met betrekking tot mijn integriteit?
- Kan en wil ik er voldoende tijd en aandacht aan besteden?
- Beschik ik over de ervaring en knowhow om deze instelling in het juiste perspectief te kunnen beoordelen?
- Kan ik duidelijk meerwaarde bieden als toezichthouder? Zie ik mijn rol en inbreng helder voor ogen? Ben ik degene die bij uitstek past in het profiel?
- Welke expertise van mij is van extra nut? Hoe kan ik deze het beste inbrengen?
- Kan ik mentaal voldoende afstand houden? Heb ik niet te zeer de neiging om mee te willen besturen?
- Beschik ik in voldoende mate over de eigenschappen:
 - Durf en onafhankelijkheid (rug recht houden, dóórvragen).
 - Kritisch-analytisch oordeelsvermogen en helicopterview.
 - Feeling voor de problematiek van de sector.
 - Vermogen tot zelfreflectie, alertheid, nieuwsgierigheid.
 - Teamplayer met gevoel voor humor?